06/06/2018

השבוע במאקרו

בחודש אפריל חלה עלייה קלה בשיעור האבטלה תוך ירידת שיעור ההשתתפות בגילאי העבודה 64-25

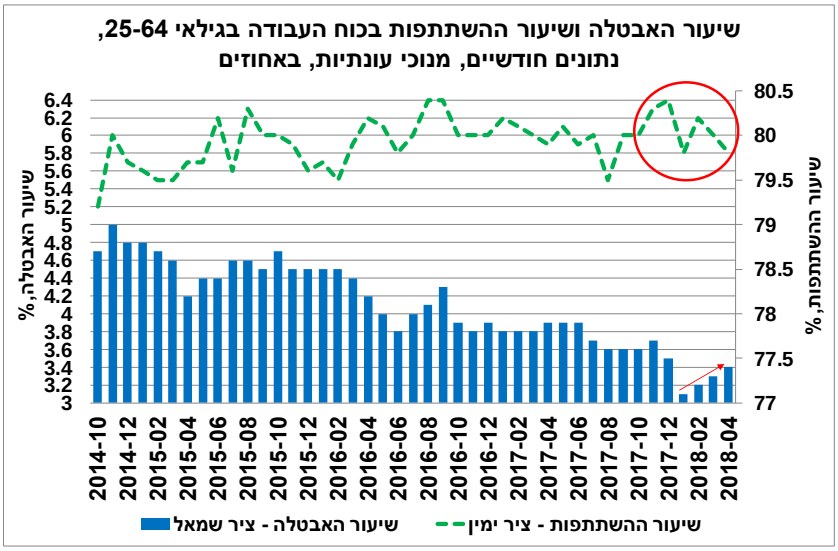

בחודש אפריל חלה עלייה קלה בשיעור האבטלה בקרב גילאי 15 ומעלה ל-3.9% לעומת 3.6% בחודש הקודם, כך על-פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס). במקביל, חלה עלייה קלה בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה במשק ל-63.8% לעומת 63.6% בחודש הקודם, אשר מקורה בעיקר בעלייה חדה יחסית במספר הבלתי-מועסקים, כאשר מספר המועסקים עלה באופן מתון יותר.

העלייה בשיעור האבטלה חלה גם בקבוצת הגילאים 64-25, להם המשקל העיקרי בשוק העבודה, גם מבחינת גודל וגם מבחינת כושר ההשתכרות, ולפיכך להם השפעה משמעותית על הביקושים המקומיים במשק. שיעור האבטלה בקבוצה זו עלה, זה החודש השלישי ברציפות, לרמה של 3.4% לעומת 3.3% בחודש הקודם (ראה/י תרשים). העלייה בשיעור האבטלה באה במקביל לירידת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ל-79.8% לעומת 80.0% בחודש הקודם. דהיינו, בנטרול הירידה בשיעור ההשתתפות, שיעור האבטלה עשוי היה להיות גבוה יותר. עם זאת, יש לציין שהרמה הנוכחית של שיעור האבטלה עדיין מצויה בסביבת שפל בראייה היסטורית, ויש להמשיך ולבחון את הנתונים בחודשים הבאים בכדי לקבוע אם מדובר בשינוי מגמה של ממש או מדובר בתנודתיות נורמלית בלבד. בנוסף, יש לציין שקצב הגידול השנתי במספר המועסקים נותר נמוך ביחס לממוצע ארוך הטווח, זאת בדומה למגמה בחודשים האחרונים (כך היה ב-12 מתוך 13 החודשים האחרונים). התפתחות זאת הינה, בין היתר, תוצאה של קרבתו של שוק העבודה המקומי למצב של לתעסוקה מלאה.

במקביל להתמתנות בתוספת מספר המועסקים, היקף המשרות הפנויות, הבלתי מאוישות נותר גבוה מאוד, דבר אשר מעיד ככל הנראה על פער שקיים שבין הצרכים של המעסיקים, בכל הקשור לסוגי המקצועות הנדרשים ולרמת הכישורים שלהם, לבין אלו המוצעים על ידי דורשי העבודה. פער זה מעיד אף הוא על התקרבות לתעסוקה מלאה. על מנת לגשר על פני פער זה יש צורך במהלכי הכשרה מקצועית והסבה מקצועית בהיקף משמעותי, כחלק ממדיניות ממשלתית, זאת מעבר ליוזמה של הסקטור הפרטי המנסה להכשיר את העובדים הדרושים לו.

לסיכום, נתוני התעסוקה לחודש אפריל השנה מצביעים על עלייה מסוימת בשיעור האבטלה תוך עלייה במספר הבלתי מועסקים, וירידת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקבוצת גילאי 64-25. כמו כן, קצב קליטת המועסקים בקבוצת גילאים זו נותר נמוך מהממוצע ארוך הטווח, זאת לצד עלייה חדה יותר במספר המשרות החלקיות לעומת משרות מלאות. יש לציין כי התפתחויות אלה עשויות להכביד על הגידול בביקושים המקומיים בחודשים הבאים. עם זאת, יש לזכור ששיעור האבטלה עדיין משקף סביבת שפל היסטורית. במבט קדימה, אנו מעריכים כי שיעור האבטלה ימשיך לרדת במהלך השנה, אך ייתכן שבאופן מתון יותר לעומת השנים הקודמות, זאת כתוצאה מקרבתו/הימצאותו של המשק בתעסוקה מלאה.

נמשך הגידול בהיקף הרכישות באמצעות כרטיסי אשראי, תוך האטה בקצב

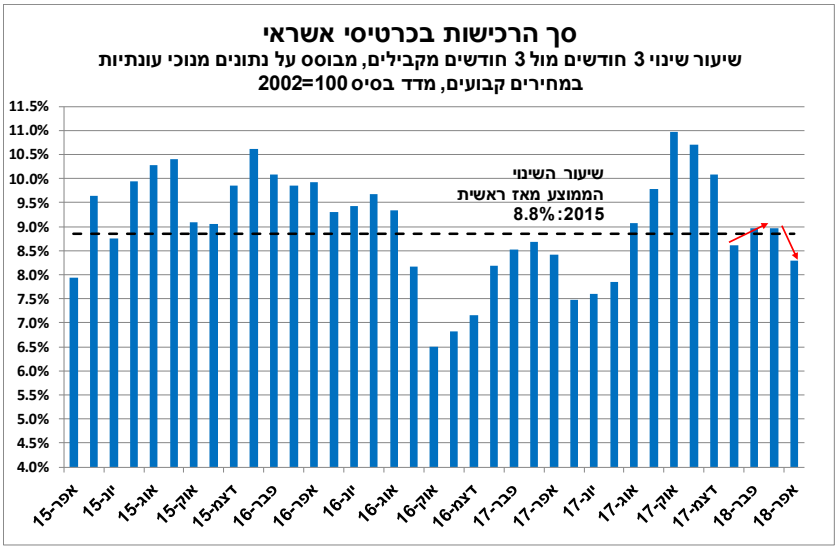

בחודש אפריל היקף הרכישות באמצעות כרטיסי אשראי על ידי צרכנים פרטיים ירד בכ-1.2% (ריאלי, נתונים מנוכי עונתיות), זאת בהמשך לירידה מהחודש הקודם. לאור זאת, חלה התמתנות בקצב הגידול של היקף הרכישות. כך, בשלושת החודשים שהסתיימו באפריל 2018, חלה עלייה של כ-8.3% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, זאת לאחר גידול בקצב של כ-9.0% בחודשיים הקודמים. בנוסף, נציין כי קצב הגידול הנוכחי של היקף הרכישות הינו נמוך בהשוואה לממוצע הרב-שנתי מתחילת 2015, שעומד על 8.8% (ראה/י תרשים).

יש לציין שנתוני הרכישות בכרטיסי אשראי מתייחסים אך ורק לרכישות של ישראליים בבתי עסק מקומיים. דהיינו, הנתונים אינם כוללים רכישות של ישראליים בחו"ל ורכישות מקוונות (אונליין), רכיב פעילות שצומח בקצב מהיר

במיוחד בשנים האחרונות (כפי שצוין בדו״ח בנק ישראל). לפיכך, נתוני הרכישות בכרטיסי אשראי של הלמ״ס עשויים להוות אומדן חסר לפעילות משקי הבית המקומיים בכרטיסי אשראי.

האינדיקטורים הנוספים לפעילות הצריכה הפרטית מצביעים אף הם על האטה קלה בקצב התרחבות הצריכה הפרטית בעת האחרונה. כך, קצב הגידול השנתי של הפדיון בענפי המסחר הסיטונאי והקמעונאי מתחילת השנה היה מתון יותר בהשוואה לחודשים הקודמים, כאשר מגמה דומה ניכרת גם בנתוני הפדיון של רשתות השיווק. במקביל, נציין כי בחודש אפריל היקף היבוא של מוצרים בני-קיימא היה נמוך בהשוואה לחודשים פברואר-מרץ, בעוד שהיקף היבוא של מוצרים לצריכה שוטפת נותר יציב יחסית. מנגד, אמון הצרכנים מוסיף להיות יציב ברמה גבוהה, נתון אשר תומך בהמשך גידול בצריכה הפרטית.

במבט כולל, יש לציין שהצריכה הפרטית ממשיכה להיתמך בסביבה מאקרו-כלכלית תומכת צריכה, ובכלל זה: שיעור אבטלה שמצוי בסביבת שפל בראייה היסטורית לצד רמה גבוהה יחסית של משתתפים בכוח העבודה (ראה/י הרחבה בפסקה הקודמת), המשך עליית השכר הריאלי במשק, סביבת ריביות נמוכה ואינפלציה מתונה. אנו מעריכים כי סביבה זו לא צפויה להשתנות באופן משמעותי בשנים הבאות, אך ייתכן שתתמוך בצריכה הפרטית בעוצמה פחותה יותר, ולפיכך אנו צופים המשך צמיחה יציבה יחסית בצריכה הפרטית, בשיעור שדומה לממוצע ארוך-הטווח (4%, ריאלי).

מידת האופטימיות בקרב החברות הפועלות בסקטור העסקי מצויה ברמת שיא

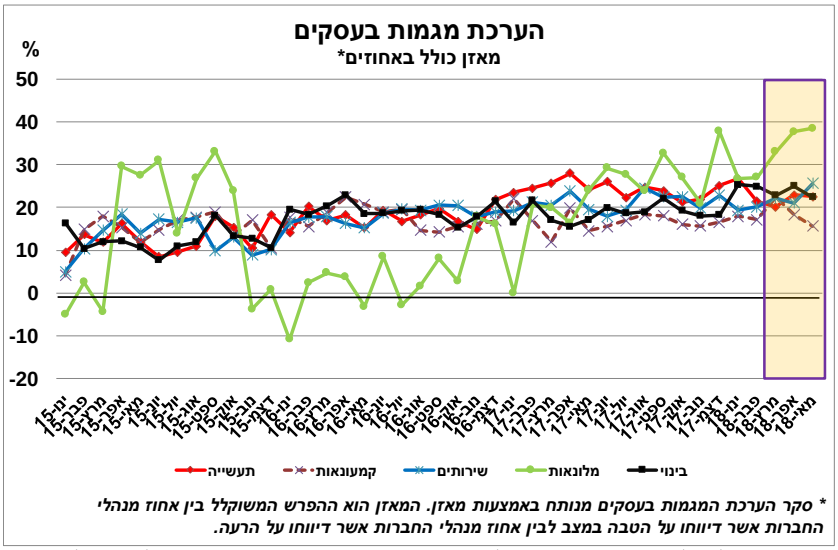

** סקר הערכת המגמות בעסקים מנותח באמצעות מאזן. המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה.*

נמשכת ההתרחבות בפעילות הסקטור העסקי בישראל, תוך עלייה במידת האופטימיות. כך עולה מתוך ממצאי סקר הערכת מגמות בעסקים של הלמ״ס לחודש מאי 2018.

נתוני הסקר מצביעים על מספר גבוה יותר של מנהלים שדיווחו על הטבה בפעילות בהשוואה לאלה שדיווחו על הרעה, כשמאזן הפעילות הכולל לחודש מאי עמד על 23.8%. מדובר בנתון הגבוה ביותר מאז תחילת הסקר הנוכחי בינואר 2015. כמו כן, נציין כי נתון זה מצביע על עלייה בהשוואה לחודש הקודם וכן לעומת החודש המקביל אשתקד. דהיינו, ניתן לומר כי מידת האופטימיות בקרב החברות הפועלות בסקטור העסקי במשק המקומי מצויה ברמת שיא בעת הנוכחית, נתון שמהווה אינדיקטור חיובי לפעילות הכלכלית בישראל בהמשך השנה.

בחינה של הנתונים לפי ענפי פעילות מלמדת כי המאזנים של כל הענפים המובילים הינם חיוביים ומצביעים על צפי להמשך התרחבות הפעילות. עם זאת, בחינה של המגמות בחודשים האחרונים מצביעה על שונות מסוימת בין הענפים השונים. ענף המלונאות בולט לחיוב בחודשים האחרונים ומאזן הפעילות הענפי הגיע בחודש מאי לרמת שיא. זאת, בין היתר, על רקע הגידול במספר כניסות התיירים בחודשים האחרונים שמצוי בסביבת שיא ותורם לשיפור האופטימיות בענף. על פי הסקר, הציפיות הן להמשך המגמה החיובית באשר למספר לינות התיירים. בנוסף, בלט לחיוב גם ענף השירותים, שהמאזן שלו הגיע לרמת שיא, והציפיות הן להמשך התרחבות בפעילות בקצב מהיר יחסית. מנגד, בענפים: בינוי, מסחר ותעשייה, חלה ירידה מסוימת במידת האופטימיות, אולם הציפיות הן להתרחבות מהירה יותר בפעילות בחודש הבא. במבט כולל, נתוני הסקר תומכים בהמשך צמיחת הסקטור העסקי גם במהלך השנה.

כתב: יניב בר

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות לאיל רז, ראש ענף כלכלה, בנק לאומי
דואר אלקטרוני : mailto:eyalr@bll.co.il, טלפון: 076-8858039